

UNITAT 6 | **LES COMETES QUE VESTEIXEN LA CANÇÓ**

CONTINGUTS |

6.1. Primeres notes

6.2. Usos de les cometes delimitadores

Autor/a: Gabriel Rossinyol

Data d'elaboració: octubre de 2019

Aquesta obra es difon mitjançant la llicència [Creative Commons Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual 4.0 Internacional License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Hem arribat al final del nostre particular concert imaginari i, havent pres mostra de com sona una bona veu acompanyada dels instruments necessaris, ens sentim preparats per compondre una lletra que tenguí suficient harmonia. Només queda posar-hi el colofó amb una posada en escena damunt l'escenari que s'avengui a l'ocasió.

6.1. Primeres notes

Les cometes són un signe que es posa al principi i al final de determinats mots o fragments per distingir-los del text general. Fixem-nos que parlem d'un signe *doble* perquè en la seqüència destacada sempre trobarem unes cometes d'*obertura* i unes altres de *tancament*; en aquest sentit, recordem-nos sempre d'escriure les cometes finals.

D'acord amb el propòsit d'aquest material didàctic, només parlarem dels usos de les cometes que més es relacionen amb la puntuació i deixarem de banda els que consideram més lligats a qüestions de grafia. Així doncs, en els apartats següents no trobarem una exposició exhaustiva de tota la casuística que donen de si les cometes.

En clau de sol

En qüestions rítmiques, les cometes poden suposar un lleuger canvi de to en el discurs quan es tracta de reproduir una citació, per exemple. Contràriament, el canvi de tonalitat és més evident i obligat quan es tracta de reproduir l'estil directe, que igualment es marca amb cometes. Tots aquests conceptes ara apareguts es reprendran en parlar dels usos d'aquest signe.

Finalment, no hem d'oblidar que, tant si escrivim a mà com sobre teclat, les cometes d'obertura i les de tancament s'escriuen enganxades a les paraules que inicien o acaben la seqüència.

Nota afinada número 1: tipus de cometes

Hi ha tres tipus de cometes: les anomenades *cometes baixes* (« »), les *cometes altes* (" ") i les *cometes simples* ('). Aquestes darreres, com que tenen uns usos molt específics, no seran objecte de cap altre comentari.

Normalment, quan escrivim a mà, utilitzam les cometes altes; es tracta d'una pràctica del tot habitual que és ben legítim que tenguí continuïtat. També solem recórrer a aquest tipus de cometes quan escrivim sobre teclat.

En canvi, si es tracta de texts que poden ser impresos, és recomanable fer servir les cometes baixes.

Nota afinada número 2: cometes dins cometes

En cas de trobar-nos en la necessitat d'escriure entre cometes una seqüència situada dins un text que ja du cometes, escriurem primer les baixes i, seguidament, les altes, les quals serviran per delimitar el fragment intern. D'aquesta manera, des d'un punt de vista gràfic queda prou diferenciat el text general respecte del fragment. Tanmateix, aquesta coincidència de cometes no és gaire comuna.

6.2. Usos de les cometes delimitadores

Hem dividit els usos de les cometes en dos grans blocs: el primer fa referència a la funció delimitadora d'aquest signe dins el discurs (apartat A següent), mentre que el segon presenta més vinculació a aspectes ortogràfics i tipogràfics (apartats B i C). Com ja hem comentat més amunt, les qüestions de grafia relacionades amb les cometes només seran anunciades, perquè ultrapassen els objectius d'aquest material didàctic.

A) CITACIONS I TRANSCRIPCIONS

Des del vessant de la puntuació, les cometes serveixen per indicar on comencen i on acaben les citacions i les transcripcions, les quals solen correspondre a la reproducció de fragments escrits en una obra o a les paraules pronunciades per algú.

Nota afinada: ubicació del punt amb les cometes

Si la citació o la transcripció acaba amb punt, podem optar en tots els casos per situar-lo fora de les cometes, de manera que la seqüència afectada només quedi delimitada al final amb les cometes de tancament. Aquesta opció ens sembla més senzilla i pràctica que no la d'escriure punt final dins i fora de les cometes.

B) CARÀCTER ESPECIAL

Quan un mot o una expressió s'empren en un sentit especial, això és, diferent del seu significat més comú, es poden ressaltar mitjançant les cometes. Normalment es tracta de formes emprades d'un mode especialment expressiu, irònic o humorístic, o pertanyents a un registre molt informal, o pròpies de l'argot, etc.

C) TÍTOLS I NOMS

En un terreny encara més ortogràfic i tipogràfic, i a manera d'anunci, cal manifestar que les cometes també serveixen per destacar paraules o fragments que corresponen a títols o denominacions de diverses activitats acadèmiques, culturals i lúdiques; texts i documents de caire tècnic; parts d'obres de creació, etc. Ens referim, concretament, a noms de congressos, jornades...; títols de projectes i estudis...; títols de parts d'algunes obres literàries, musicals...; noms de campanyes i lemes...; etc.

Un, dos... provant, provant!

Diu l'autor de *Lóbilott*, en el prefaci de la seva novel·la:

«**Us** convid, doncs, que passeu i tragueu de cada lletra, a cada paraula, quelcom més que una història escrita envers allò predictable. Desitj poder arribar a guanyar amb cada cop de mà sobre el tinter la vostra raó, el vostre cor. Bons i dolents per si mateixos dissoldran contrarietats, emperò jo vull lluitar en bona contesa perquè els significats ocults d'aquesta obra humil [...] serveixin perquè l'experiència personal de cadascú millori [...].

»Com bé sabeu, «**les** guerres no fan ni valents ni herois; només les persones són coratjoses i titàniques, sense que faci falta cap guerra per demostrar-ho...» Jo **propòs**».

F. J. Carrión, *Lóbilott, tras la Triaca de Males-Teales* (traducció i adaptació)

Què ressaltam? (1)

Sabem on comença i on acaba la transcripció del fragment del prefaci gràcies a l'ús de les cometes baixes d'obertura i de tancament, respectivament. D'altra banda, el punt final se situa després de les cometes de tancament.

Endemés, en el segon paràgraf, l'autor de la novel·la *Lóbilott* introdueix una citació, marcada aquest cop mitjançant les cometes altes, perquè les baixes ja s'utilitzen per delimitar tota la transcripció.

I una curiositat. Com veim, el mateix segon paràgraf del fragment comença amb el signe ». Per què? Quan el text reproduït conté un punt i a part, s'indica al començament del nou paràgraf, mitjançant aquestes cometes de tancament, que la transcripció continua.

Què repassam? (1)

Els punts suspensius entre claudàtors indiquen que s'ha omès una part del text original.

Recopilació final de les melodies, amb l'ajuda de Lóbilott

Escrutava intentant esgarrapar més indagació el mag Lóbilott i, sense adonar-se'n, quedà absort de tan demolidor que era el paisatge. Obrí de bat a bat les pupil·les amb la presència del «sanguinari»: el conegut Mesquí. Així ho va voler, aquest; l'esperava... En aquell moment, una ventada es mogué davall els peus de l'ancià [...]. Desatent a aquest senyal, el mag quedà envoltat per un cercle de flames i ràfegues ferotges i bufades enverinades, en un obrir i tancar d'ulls. Fou quan Lóbilott, agosarat, perdé el control de la seva vida per deixar-se encantar; tal vegada, per no ser previngut? El Mesquí, amb una urpada de ràbia i per sorpresa, se'l va fer seu! Amb una mà cadavèrica l'estrangulà per la gola, l'aixecà, i el vell mag s'ofegà de pensament, mirades i urpes.

Sacsejat com un ninot de tela, Lóbilott restà a mercè d'aquell malson sense presentar batalla, penjant ara dins ara fora del penya-segat, sense tocar terra i sense poder-se amollar, asfixiat i gairebé sense respiració... Demanava ajuda i socors sense veu, només amb l'intent de parlar. Tenia les mans enganxades al coll, però sense tocar-se!; semblava com si ell mateix s'escanyàs!

Lóbilott caigué desposseït d'alè i es feu un trenc al cap i altres ferides compromeses per la resta del cos. Les pedres amb què topà en la caiguda foren les més punxegudes que pogué trobar i no feren altra cosa més que aturar el cop i esquinçar la seva carn vetusta.

De sobte, el Mesquí parlà al mag amb una veu insòlitàment proçaç, sortida del mateix abisme del mal:

—Ves-te'n ara cap a l'obscuritat i espera, captador dels homes. Ja tindrem temps de paraules i d'una mort segura—. I amb un brusc moviment desaparegué d'aquell lloc, i el mestre es trobà ajagut al sòl d'una freda i obscura caverna d'un indret llunyà.

De grapes, intentava entreveure claror dins la foscor. Afectat per la misèria, va reflexionar: «A qui m'ha captat, perdon sense dubte, sense rancor...».

F. J. Carrión, *Lóbilott, tras la Triaca de Males-Teales* (traducció i adaptació)